

Longitudinale associaties tussen symptoomdimensies van depressie en cognitief functioneren bij ouderen



ARTIKEL



LITERATUUR

- Brailean A, Aartsen MJ, Muniz-Terrera G, Prince M, Prina AM, Comijs HC, Huisman M, Beekman A. Longitudinal associations between late-life depression dimensions and cognitive functioning: a cross-domain latent growth curve analysis. *Psychol Med* 2017; 47: 690-702.

AUTEUR

HANNIE COMIJS

E-mail: h.comijs@ggzingeest.nl

Waarom dit onderzoek?

Cognitieve stoornissen en depressie komen bij ouderen vaak gelijktijdig voor, maar de achtergrond van deze comorbiditeit is vaak onduidelijk. Depressie kan een risicofactor zijn voor cognitieve achteruitgang, ze kan een psychologische reactie op cognitieve achteruitgang zijn, de cognitieve problemen kunnen het gevolg zijn van de depressie en beide kunnen het gevolg zijn van dezelfde onderliggende aandoening.

Onderzoeksvraag

Hoe hangen specifieke symptoomdimensies van depressie (depressief of positief affect, en somatische symptomen van depressie) in de tijd samen met specifieke cognitieve functies zoals verwerkingssnelheid, non-verbaal logisch redeneren en geheugen?

Hoe werd dit onderzocht?

Het onderzoek werd uitgevoerd onder 1506 ouderen van 65 tot 89 jaar die deelnemen aan de Longitudinal Aging Study Amsterdam (LASA). LASA is een prospectieve studie naar het fysiek, emotioneel, cognitief en sociaal functioneren van 55-plussers in een representatieve steekproef in Nederland. We maakten gebruik van de gegevens uit 1995/'96 en 4 daaropvolgende metingen (1998/'99; 2001/'02, 2005/'06 en 2008/'09). Hiermee voerden we *cross-domain* latente groeicurveanalyses uit om longitudinale verbanden tussen de symptoomdimensies op het spoor te komen.

Belangrijkste resultaten

Ten eerste voorspelden slechtere prestaties bij aanvang van de studie op een taak voor het herinneren van eerder ingeprente informatie een grotere toename van scores op depressief affect gedurende de 12 jaar follow-up. Ten tweede hing een afname in verwerkingssnelheid gedurende de 12 jaar samen met een toename van de somatische symptomen van depressie in diezelfde tijd.

Consequenties voor de toekomst

Onze bevindingen wijzen op twee mogelijke mechanismen die ten grondslag liggen aan het longitudinale verband tussen depressie en cognitie. Ten eerste kunnen depressieve symptomen een reactie op een slechter wordend geheugen zijn en zouden dus kunnen wijzen op een beginnende dementie. Ten tweede zou de samenhang tussen een toename van de somatische symptomen van depressie en een dalende verwerkingssnelheid het gevolg kunnen zijn van eenzelfde onderliggend ziekteproces. Om vast te stellen of het hierbij gaat om een neurodegeneratieve ziekte of een specifieke somatische ziekte is verder onderzoek nodig.

Onze bevindingen wijzen er niet op dat depressieve symptomen een risicofactor zijn voor cognitieve achteruitgang in de daaropvolgende jaren.